

СТАНОВИЩЕ

**от доц. д-р Фани Евгениева Бойкова,
Пловдивски университет
„Паисий Хилендарски“**

на дисертационен труд за присъждане на
образователната и научна степен 'доктор'
по професионално направление 3.3. Политически науки
(Европеистика)

Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед РД-38-143 от 14.03.2024 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Езиковата ситуация и езиковата политика в Република Молдова“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.3 Политически науки (Европеистика). Автор на дисертационния труд е Екатерина Андреевна Станова с научен ръководител проф. д-р Мария Стойчева.

Представеният дисертационен труд демонстрира компетентността, научната подготовка и библиографска осведоменост на докторантката в областта на разглежданата проблематика (списъкът на литературата представя 84 източника, от които 63 на кирилица и 21 на латиница). Разработката съдържа 233 страници, от които 150 страници основен текст и 83 страници – приложения; включени са 3 таблици и 11 фигури. Текстът е структуриран съответстващо - увод, три глави, заключение, използвана литература и приложения. Като положителен структурен компонент се открояват обособените в края на всяка глава изводи, които осигуряват плавен съдържателен и смислов преход между отделните тематични акценти в текста.

Актуалност на тематиката и характеристика на дисертационния труд

Дисертационният проект на Екатерина Станова изследва актуална проблематика с подчертана научно-приложна стойност – „резултатите от езиковата политика за 30 години независимост на Република Молдова, както и

от проблемите на въздействието на езиковата политика върху динамиката и характера на езиковите процеси в страната“ (стр. 5). Мотивацията за ориентиране към темата е обоснована в увода. Авторката си поставя за цел да характеризира особеностите на съвременната езикова политика в Република Молдова. За реализирането на тази цел е очертан комплекс от задачи насочени към: характеризиране на езиковата политика в исторически аспект и в контекста на глобализацията; да се представи значението на румънския и на молдовския език от гледна точка на езиковата политика; да се анализира езиковата политика по отношение на етническите малцинства и специфично при изучаването на български език. Разгръщането на тези задачи в текста представя компетентността на докторантката аналитично да съпоставя и обобщава основополагащи научни постановки, детайлно да представя понятийния апарат. Изследователските методи – проучването на теоретични, теоретико-приложни източници и нормативни документи, обработката и анализът на емпирични данни, са подходящи за темата и целите на изследването.

В първата глава докторантката изяснява характерните особености на езиковата политика в Република Молдова. Специално внимание е отделено на нормативните документи за осигуряване на езиковите права на народите и националните малцинства в исторически аспект и в съпоставка с други държави от постсъветското пространство. С познаване на основополагащи постановки са изяснени в социолингвистичен аспект понятията, които изграждат инструментариума на изследването. Изводите и наблюденията са основани на конкретни данни и са подходящо визуализирани с детайлна последователност.

Втората глава представя езиковата политика в образователната практика и с оглед на специфичната мултикултурна среда. Отправна точка за аналитичния обзор на докторантката са постановките на съвременната лингводидактика. Подчертана е насоката на националната езикова политика в Република Молдова – да се насърчава изучаването на държавния език и се гарантира правото на етническите малцинства да изучават родния си език, „насочване към разработване на балансирана политика на межкултурно и мултикултурно образование“ (стр. 105). Подчертана е значимостта на литературното обучение за формиране на личността и задълбоченото езиково познание, като специално внимание е отделено при изучаването на български език и култура. На основата на направените аналитични наблюдения докторантката основателно извежда възможни решения за някои актуални проблеми на образователната практика –

подходящи ресурси с отворен и дистанционен достъп; измерване на ефективността чрез повече качествени показатели и др.

Трета глава представя модела, методиката и резултатите от проведено емпирично изследване, което очертава спецификата на езиковата политика на многоезичие в образователната практика. Инструментарият на опитната работа включва анкети, статистическа обработка на данни, графично онагледяване, анализ на резултатите. Включването в анкетното проучване на ученици, учители и родители верифицира убедително изводите и обобщенията за необходимостта от по-активна подкрепа със специфични обучителни ресурси, които да стимулират мотивацията на учениците; методическо осигуряване и сертифициране на компетентностите; прагматична комуникативна ориентация на обучението.

Характеристика на приносите

Приносите на дисертационния труд на Екатерина Станова са с подчертана научна и приложна стойност. Последователно, с вглеждане в детайла и аналитично осмисляне, са представени характеристиките на специфичната езикова политика в Република Молдова. Наблюденията, изводите и очертаните перспективи могат да се включат както в процедури за актуализиране на практики на реализиране на езикова политика, така и в обучение в сферата на лингвокултурулогията и социолингвистиката.

Авторефератът коректно отразява съдържанието и основните резултати, представени в дисертационния труд.

Заклучение

Докторантката Екатерина Андреевна Станова демонстрира задълбочени теоретични знания и професионални умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Представеният труд съдържа необходимите компоненти на докторска дисертация; съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, постигнати резултати и приноси и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Екатерина Андреевна Станова по професионално направление 3.3. Политически науки (Европеистика).

27.05. 2024 г.

Изготвил становището доц. д-р Фани Бойкова